

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 30P/267/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118211036
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Vorobelová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8118211036.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Katarínou Vorobelovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. S. R., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúceho z matky F. F.A., X.. XX.XX.XXXX, L. R., Z. XX, právne zastúpenej Mgr. Petrom Troščákom, advokátom so sídlom Prešov, Hlavná 50 a z otca A.. Š. R., X.. XX.XX.XXXX, L. L., C.Š. XX, o udelenie súhlasu k zmene priezviska, takto

rozhodol:

- I. návrh matky zamieťa,
- II. žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka svojím návrhom zo dňa 27.9.2018 žiadala súd, aby jej udelil súhlas na podanie žiadosti príslušnému správneému orgánu na zmenu priezviska maloletého S.. Svoj návrh odôvodnila tým, že maloletý S. od nástupu do prvej triedy prejavil svoje vlastné rozhodnutie na zmenu priezviska. K tomuto rozhodnutiu sa údajne S. dopracoval postupne, po zrelej úvahe, od roku 2011 kedy mu jeho otec znemožnil vrátiť sa do rodinného prostredia v L. kde žil. Matka ďalej v návrhu uvádzala údajné rôzne porušenia práv maloletého zo strany otca. Matka ďalej tvrdila, že otec o dieťa neprejavuje záujem, nestretáva sa s dieťaťom, čo mal otec preukázať tým, že zobral späť návrh na úpravu styku s maloletým a vyjadril pochybnosť o svojom otcovstve.

2. Otec s návrhom matky nesúhlasil. Uviedol, že dôvodom pre podanie takéhoto návrhu je zrejme snaha matky vyhnúť sa hanbe z dôvodu, že čaká dieťa s iným mužom, pričom každé z jej detí sa bude volať ináč. Uviedol, že o maloleté dieťa má záujem. Naopak matka mu bráni v stretávaní sa s maloletým aj v minulosti mu bránila, výživné platí a jediným spojením s jeho synom tak vlastne ostáva len priezvisko.

3. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s vyjadrením rodičov, výsluchom otca, vyjadrením zástupcov matky, oboznámením sa s obsahom tunajšieho spisu č. k. 27P 235/2013, 27P 210/2013, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento stav:

4. Maloletý pochádza z družského pomeru rodičov. Rodičia nevedú spoločnú domácnosť. Posledná úprava výchovných pomerov maloletého bola rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 27P 235/2013 - 569 zo dňa 21.12.2015. Týmto rozsudkom bolo zvýšené výživné zo strany otca na sumu 120 Eur od 1.9.2015 opakovane do budúcnosti. V tomto konaní otec žiadal aj o zverenie maloletého do svojej osobnej starostlivosti, neskôr svoj návrh zobral späť a v tejto časti bolo konanie zastavené. Maloletý bol zverený rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 29P 249/2012 - 30 zo dňa 4.10.2012 od osobnej starostlivosti matky. V súčasnosti je naďalej v starostlivosti matky, s otcom sa nestretáva. Matka prostredníctvom svojich

zástupcov uviedla, že maloletý sa sám vyjadril, že sa chce volať F., otec oňho údajne nejaví záujem. Na prvé sväté prijímanie mu nezakúpil darček, hoci ho o to maloletý žiadal.

5. Otec určené výživné platí, dlh na výživnom nie je.

Otec žiadal matku, aby mu poskytovala informácie o maloletom. Matka však dobrovoľne tieto informácie otcovi neposkytovala. Otec teda podal návrh s tým, že sa domáhal, aby súd matke uložil povinnosť informovať ho o zdravotnom stave maloletého, jeho školskom prospechu a ostatných mimoriadnych veciach týkajúcich sa maloletého. Matka aj v konaní uviedla, že informácie o maloletom otcovi poskytovať nebude. Súd rozhodol rozsudkom č. k. 27P 139/2018 - 47 zo dňa 28.2.2019. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 27.4.2019. Otec uviedol, že napriek tomu, že matka má povinnosť informovať ho každý mesiac, za obdobie od 4/2019 do 11/2019 ho informovala dvakrát, aj to spôsobom, že mu zaslala list plný invektív a finančných nárokov. Z tohto dôvodu podal aj návrh na výkon rozhodnutia, ktorý sa vedie pod sp. zn. 30Em 3/2019. V prvom liste, ktorý matka zaslala otcovi dňa 2.7.2019 oznámila otcovi, že žiada od neho 250 Eur k jej rukám ako polovicu za prvé sväté prijímanie. Taktiež, že maloletý očakával od otca darček k 11.-tym narodeninám a to bicykel. Ďalej, že je chorý potrebuje zakúpiť rôzne lieky, uviedla tam zoznam liekov. Taktiež uviedla, že maloletý má zriadený účet, na ktorom očakáva vreckové vo výške 30 Eur mesačne. Taktiež údajne za vysvedčenie maloletý od otca žiada odmenu hru Nintendo switch. Matka v tomto svojom liste hodnotí opätovne, ako už vo viacerých svojich podaniach, rôzne situácie hlboko do minulosti. Zo svojho pohľadu hodnotí správanie otca, pričom podstatné informácie týkajúce sa maloletého v liste absentujú.

6. Matka na otca podala aj trestné oznámenie, ktoré bolo prešetrené ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu a to údajne za zásah do práv maloletého tým, že sa otec zúčastnil v škole Dňa otvorených dverí. Maloletý bol vypočúvaný políciou, v zápisnici sa vyjadril, že otec k nemu prišiel, podal mu ruku, povedal „Ahoj ja som tvoj tatík“, potom odišiel. Matka tiež uviedla, že maloletý bol účastníkom konfliktu medzi ňou, otcom a jeho manželkou v 4/2019. Daný incident bol riešený ako priestupok proti občianskemu spolunažívaniu, maloletý bol však opätovne vystavený výsluchu pred políciou za súhlasu a účasti jeho matky.

7. Opatrovník zistil názor maloletého s tým, že maloletý sa vyjadril, že chodí na druhý stupeň základnej školy. Má malú sestričku R. F.. Bez vyzvania začal hovoriť o zmene priezviska, kedy uviedol, že sa chce volať F. po mamke. Chcel by sa tak podpisovať, matka mu údajne povedala, že to nemôže. S otcom sa nestretáva ani sa s ním stretnúť nechce. Keď matka píše otcovi list prečíta mu ho. Nedávno mal prvé sväté prijímanie. Písal otcovi, že chce bicykel, otec mu nič nekúpil. Opatrovník konštatoval, že vzhľadom k tomu, že maloletý je vychovávaný matkou, s otcom sa nestretáva jeho vyjadrenie je, že chce mať rovnaké priezvisko ako matka.

8. V konaní č.k. 27 P 210/2013 otec podal dňa 3. 6. 2013 návrh na úpravu styku s maloletým. Vo veci bolo dňa 29. 7. 2013 nariadené neodkladné opatrenie, na základe, ktorého bol otec oprávnený sa z maloletým stretávať každý páry týždeň v sobotu od deviatej do trinástej hodiny. Proti tomuto uzneseniu o matka podala odvolanie a žiadala zákaz styku otca s maloletým. Krajský súd uznesením 5 CoP 23/2013 - 88 zo dňa 19. 9.2013 uznesenie potvrdil. Vo veci bolo nariadené znalecké dokazovanie. Znalčka H.. Z. Z. v znaleckom posudku č. 65/2014, mimo iného uvádza (str.20), že dieťa najcitlivejšie zachytáva postoje matky, sú pre neho mienkotvorné, jej nedoriešené konflikty na úrovni dospelých sa tak premietajú do postojov maloletého. Jeho odmietanie stretávania otca má istý reálny základ, pamätá si s ním malo zážitkov, aj tie, ktoré si pamätá, majú skôr rušivý, negatívny a istotu narúšajúci pocit. Na tom je nabalené napätie z interpretácie svojho okolia, od ktorého vníma totožný negatívny postoj. Nedá sa vylúčiť, že je zo strany matky priamo negatívne voči otcovi popudzovaný. Maloletý registruje hostilný postoj matky k otcovi, čo kontaminuje jeho názory, dieťa dokonca reprodukuje názory, ktoré sú zjavne názormi dospelaj osoby a používa množné číslo " my bojujeme, my sa bojíme a podobne ". Znalec nevytlúčil priamu manipuláciu s dieťaťom zo strany matky. Znalec nezistil u otca nič, prečo by otec nemal byť v danom čase účastný na vývine a výchove syna.

9. Podľa § 28 ods. 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

10. Podľa § 35 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku

maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

11. Podľa § 40 ods. 2 Zákona o rodine ak priezvisko maloletého dieťaťa nebolo určené podľa odseku 1 a rodičia majú rôzne priezviská, dohodnú sa o priezvisku dieťaťa a oznámia to matričnému úradu najneskôr do troch dní od narodenia maloletého dieťaťa.

12. Podľa § 40 ods. 3 Zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o mene alebo priezvisku maloletého dieťaťa alebo ak žiadny z rodičov nie je známy, určí meno alebo priezvisko súd.

13. Podľa § 6 ods. 1 zákona o mene a priezvisku, zmenu mena alebo zmenu priezviska možno povoliť, najmä ak ide o meno a priezvisko hanlivé alebo ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

14. V predmetnom konaní matka žiadala udeliť súhlas na miesto otca k podaniu žiadosti na zmenu priezviska, ktoré pôvodne určili vzájomnou dohodou po narodení dieťaťa obaja rodičia. Ako dôvod uviedla údajné porušovanie práv maloletého zo strany otca. Súd však vykonaným dokazovaním nezistil žiadny z dôvodov, pre ktorý by bolo dôvodné udeliť súhlas na miesto otca. Podľa zákona o mene a priezvisku možno zmeniť priezvisko je možné ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa. Dôvod hodný osobitného zreteľa je napríklad ak rodič, ktorého priezvisko má dieťa, neprejavuje o dieťa záujem, nestretáva sa s dieťaťom vôbec alebo minimálne, alebo ak rodič, ktorého priezvisko má dieťa, si neplní vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vôbec alebo iba čiastočne, alebo ak rodič, ktorý má dieťa vo výchove, má dieťa s novým partnerom, spoločné deti, ktoré majú spoločné priezvisko odlišné od daného dieťaťa. Súd poukazuje predovšetkým na vykonané dokazovanie kde nebolo sporné, že otec si plní svoju vyživovaciu povinnosť. Taktiež chce mať informácie o maloleťom, pričom je zrejme, že matka mu tieto informácie neposkytuje dobrovoľne, resp. spôsobom, ktorý nezodpovedá rozhodnutiu súdu, nakoľko otec má právoplatný rozsudok o tom, že matka je povinná mu tieto informácie poskytovať. Matka v konaní o poskytovaní informácii sama uviedla, že dobrovoľne mu informácie o maloleťom poskytovať nebude. Otec chce mať aspoň základný kontakt s maloleťým. Dostavil sa preto na Deň otvorených dverí do školy, ktorú maloleťý navštevuje, povedal mu jednu vetu. Reakcia matky bola taká, že na otca podala trestné oznámenie a maloleťý bol nútený vypovedať pred orgánom polície.

Ako bolo preukázané, v minulosti sa otec snažil upraviť styk s maloleťým. V konaní o úpravu styku, bolo nariadené neodkladné opatrenie. Na základe neodkladného opatrenia, sa otec snažil o styk s maloleťým. Keďže sa nerealizoval, bol podaný aj návrh na výkon rozhodnutia. Potom však, čo maloleťý nebol na daný styk riadne pripravený a styk bol komplikovaný, maloleťý s otcom odmietal chodiť. Otec, ako empatický rodič, upustil od ďalšieho svojho snaženia o úpravu styku a tento návrh bol zobrať späť. Otec týmto chcel docieľiť, aby sa maloleťý vyhol stresu, ktorý vznikal pri jeho oprávnenom stretávaní, za situácie kedy nebol zo strany matky na stretnutie pripravený. Súd konanie o úpravu styku zastavil. Tvrdenie matky, že by otec nemal záujem o stretávanie sa so synom nezodpovedajú skutočnostiam vyplývajúcich zo súdnych konaní.

Súd sa snažil o elimináciu konfliktu medzi rodičmi a to aj nariadením výchovného opatrenia, avšak výchovné opatrenie svoj účel nespĺnilo. Konflikt medzi rodičmi naďalej pretrváva a maloleťý je jeho súčasťou aj keď len nepriamou. Maloleťý uviedol, že ak matka píše list otcovi prečíta ho maloleťému. Toto je zrejme aj z podaní adresovaných matkou. Ako je zrejme z listov matky určených otcovi, ide o podania manipulatívne, zavádzajúce, s množstvom rôznych informácií, v žiadnom prípade nie určené pre maloletého v jeho veku. Pod vplyvom takýchto listov a prípadných iných vyjadrení matky je zrejme, že maloleťý je negatívne nastavený voči otcovi a takýmto spôsobom sa aj vo vzťahu k nemu vyjadruje, hoci skutočne negatívnych zážitkov s otcom nemá, prípadne má len minimálne alebo sú to zážitky, ktoré si už ani nepamätá, sú však len živené matkou, prípadne jej príbuznými.

Súd v tomto konaní znalecké dokazovanie nevykonával. Ako je zrejme z posledného znaleckého dokazovania, ktorému bol podrobený tak maloleťý ako aj rodičia, znalkyňa nevylúčila už v danom čase manipuláciu zo strany matky vo vzťahu k maloleťému, proti otcovi. Aj keby táto manipulácia na vedomej úrovni tu neexistovala, znalkyňa konštatovala, že maloleťý vyníma negatívne nastavenie matky a jej rodiny vo vzťahu k otcovi, a tieto jej postoje preberá. Znalecké dokazovanie bolo vykonávané v roku 2014. Je teda zrejme aj vzhľadom na prebiehajúce konanie, a podania matky, že táto svoj negatívny postoj vo vzťahu k otcovi nezmenila. Maloleťý teda naďalej žije v prostredí negatívne nastavenom voči otcovi.

Súd poukazuje na to, že matka žije s partnerom, s ktorým nemá rovnaké priezvisko. Spolu majú jedno dieťa, ktoré má priezvisko po tomto jej partnerovi. Stará matka zo strany matky ma taktiež rozdielne

priezvisko ako matka. Je teda zrejme, že v rodine matky nejde o situáciu, kedy by bol maloletý vyčlenený z množstva ľudí, ktoré majú jednotné priezvisko a tým pádom by sa mohol cítiť, že nepatrí do rodiny. Ide o štandardnú situáciu v rodine matky a teda len zjednotenie priezviska s matkou nie je argument na zmenu priezviska. Ďalšie argumenty matky tiež súd nepovažoval za relevantné a súd návrh ako nedôvodný zamietol.

Priezvisko otca určené súhlasným vyhlásením rodičov po narodení dieťaťa bolo vôľou oboch rodičov za situácie kedy neboli zosobášení vediač, že maloletý raz nastúpi na základnú školu, bez toho, aby mali istotu či budú spolu alebo nie. Za takejto situácie matka s priezviskom otca u maloletého súhlasila tak ako aj v súčasnosti súhlasila, aby sa jej dcéra volala ináč ako ona, teda po svojom otcovi. Priezvisko maloletého je za súčasnej situácie v rodine akýmsi posledným pojítkom maloletého s otcom. Je zrejme z konania matky, že sa snaží tohto aj posledného pojítka s otcom zbaviť, avšak súd naopak uvádza, že je namieste, aby priezvisko maloletého ostalo nezmenené ako pojítka s otcom, ktorý výrazne stráda na svojich rodičovských právach.

15. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 57 Civilného mimosporového poriadku, o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

17. Podľa § 58 Civilného mimosporového poriadku, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

18. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa vyššie citovaných ustanovení. Keďže ide o konanie podľa Civilného mimosporového poriadku, súd nepriznal náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu (Okresný súd Prešov) na Krajský súd v Prešove, písomne v troch jeho vyhotoveniach. (§ 362 ods. 1 CSP)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). (§ 363 CSP)

Odvolanie proti rozsudku možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP)

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Ak odvolanie neobsahuje odvolacie dôvody alebo ak sú odvolacie dôvody nezrozumiteľné, súd vyzve odvolateľa na doplnenie odvolacích dôvodov. (§ 62 ods. 3 CMP)